

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสหกรณ์จำนวนมากได้ขยายธุรกิจในการจำหน่ายน้ำมันเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2550 สหกรณ์ไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 7,517 สหกรณ์ มีปริมาณการจัดหาสินค้าอุปโภค/บริโภคมาจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 46,954 ล้านบาท เฉลี่ย 3,913 ล้านบาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 4.67 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.13 จากปี 2549 ซึ่งสินค้าที่จัดหามาจำหน่ายส่วนใหญ่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุด รองลงมาเป็นสินค้าเพื่อการเกษตร (ปุ๋ย ยา พันธุ์พืช วัสดุการเกษตร) และสินค้าทั่วไป (ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ไทย ปี 2550, 2551: ออนไลน์) ประกอบกับสถานการณ์พลังงานโลกในปัจจุบัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีนโยบายที่จะสนับสนุนให้สหกรณ์ผู้ดำเนินธุรกิจด้านสถานีบริการน้ำมันให้ความสำคัญกับการใช้ไบโอดีเซลเป็นพลังงานทดแทนและนำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจการจำหน่ายน้ำมันไปสู่การเป็นตัวแทนจำหน่ายไบโอดีเซลในอนาคตโดยให้ปั้มน้ำมันของสหกรณ์เป็นจุดกระจายไบโอดีเซลเพื่อให้เข้าถึงชุมชนต่างๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนหันมาสนใจและนิยมใช้ไบโอดีเซลเป็นพลังงานทดแทนได้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นและจะส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตทุกภาคส่วนปรับตัวลดลง ซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลที่ต้องการแก้ไขปัญหาค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (พิริศฐ์ สมแก้ว, 2551: 7)

จากเหตุผลข้างต้นจึงมีแนวโน้มการขยายตัวในธุรกิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงนับว่าเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกับเป็นธุรกิจที่มีรายละเอียดข้อมูลค่อนข้างมากและซับซ้อน เนื่องจากมีวิถีปฏิบัติทางบัญชีเฉพาะด้าน รวมทั้งต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ จึงอาจประสบปัญหาหลายด้านและอาจเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานสอบบัญชี อันเป็นภารกิจหลักของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน เสนอผลการวิเคราะห์และข้อสังเกต จากการตรวจสอบบัญชี เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสอบบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
2. เพื่อศึกษาข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสอบบัญชีต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
2. เพื่อให้ทราบข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสอบบัญชีต่อไป

นิยามศัพท์

การสอบบัญชีสหกรณ์ หมายถึง กระบวนการรวบรวม การประเมินหลักฐานทางบัญชีและหลักฐานอื่น ตามแนวทางปฏิบัติงานที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานและระเบียบ ปฏิบัติของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้น รวมถึงการเสนอข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบ

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ซึ่งเป็นองค์กรที่มีผู้ประกอบอาชีพแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น และลักษณะการประกอบอาชีพรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยสหกรณ์จะมีธุรกิจที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของสหกรณ์นั้นๆ

ธุรกิจจำหน่ายน้ำมัน หมายถึง การจำหน่ายสินค้าประเภทน้ำมันซึ่งเป็นสินค้าตัวหนึ่งในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์ ซึ่งอาจมีสินค้าอื่นๆ เช่น สินค้าเพื่อการเกษตร (ปุ๋ย ยา พันธุ์พืช วัสดุการเกษตร) และสินค้าทั่วไป